

doc. Mgr. Gabriela Chmelíková, PhD., Katedra anglistiky a amerikanistiky
Filozofická fakulta Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
gabriela.chmelikova@ucm.sk

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov: **ADDRESSING CURRENT CHALLENGES IN TEACHING ENGLISH FOR SPECIFIC PURPOSES**

Autorka habilitačnej práce: **Mgr. Zuzana Sándorová, PhD.**

1. Aktuálnosť zvolenej témy

Predložená habilitačná práca Mgr. Zuzany Sándorovej, PhD. reflektuje jej pedagogickú činnosť ako aj vedecko-výskumné aktivity v danej oblasti. Autorka pozná problematiku výučby anglického jazyka na špecifické účely a mohla zúročiť vlastné skúsenosti.

V oblasti vyučovania anglického jazyka na špecifické účely sa za posledných 20-30 rokov udialo mnoho zmien. Mnohé z nich viedli k výraznému zlepšeniu jazykovej kompetencie absolventov nefilologických vysokých škôl, a tým aj k zvýšeniu ich uplatniteľnosti na domacom či medzinárodnom pracovnom trhu. Obdobie posledných dvoch-troch rokov čelilo vzdelávanie – nielen jazyka – viacerým výzvam, z nich na najvýraznejšiu považujem prechod výučby jazyka do virtuálneho prostredia, čo odhalilo silné i slabé stránky vzdelávania, rovnako ako aj práve preto relevantnú a konštantnú potrebu hľadať inovatívne a interaktívne metódy výučby jazyka. Autorka skúma, ako vybrané kurzy anglického jazyka na špecifické účely zodpovedajú reálnym potrebám cestovného ruchu, akým spôsobom rozvíjajú jazykové zručnosti a systémy v duchu nových výziev s ohľadom: 1. na budúci profesijný profil absolventa a 2. na podmienky dištančného vzdelávania. Práve z tohto dôvodu považujem zvolenú tému práce za vysoko aktuálnu a oceňujem, že napriek tomu, že si autorka vybrala neľahkú cestu, dokázala pri vybraných kurzoch zozbierať množstvo zaujímavých dát a zistení práve počas pandemického obdobia, teda počas online výučby.

2. Posúdenie empirickej časti práce vrátane formulácie cieľa

Habilitačná práca v rozsahu 182 strán má 10 kapitol a je rozdelená na tri časti: teoretickú, metodologickú a empirickú. Teoretickej časti sú venované štyri kapitoly, tu autorka objasňuje kľúčové pojmy, s ktorými pracuje, klasifikáciu a typológiu anglického jazyka na špecifické účely či zásadné informácie pre tvorbu kurzov a rôzne metódy výučby, z ktorých sa podrobnejšie venuje dvom trendovým metódam: *Design Thinking* a *Peer Instruction*. V poslednej kapitole teoretickej časti sa autorka venovala problematike a výzvam, ktoré prinieslo online vzdelávanie jazyka počas nedávneho pandemického obdobia. Habilitantka vychádzala z početných relevantných domácich a zahraničných zdrojov a z vlastných skúseností.

Hlavným cieľom práce je skvalitnenie výučby kurzov anglického jazyka na špecifické účely vo vybraných kurzoch v študijnom programe Regionálny cestovný ruch.

V metodologickej časti autorka jasne definuje použité metódy výskumu: analýzu, pozorovanie, rozhovor a dotazník a ich trianguláciu.

V úvode 5. kapitoly trefne reaguje na najmä zo súčasného pohľadu zásadný dokument Európskej Komisie o rozpore medzi potrebami trhu a jazykovým vzdelávaním a podujala sa na úlohu identifikovať tento rozpor, nedostatky či medzery vo vybraných kurzoch bakalárskeho študijného programu Regionálny cestovný ruch.

Okrem jasne sformulovaného hlavného cieľa, si autorka stanovila päť čiastkových cieľov a sedem výskumných otázok.

3. Analýza, rozsah a úroveň dosiahnutých výsledkov

Empirická časť pozostáva z piatich kapitol, ktoré sú logicky členené podľa použitej výskumnej metódy. Autorka zvolila aj dôsledne odôvodnila, prečo si vybrala kvalitatívny výskum – prípadovú štúdiu, hoci niektoré zozbierané dáta vyhodnotila aj kvantitatívne. Svojimi zisteniami je zaujímavá je už prvá časť, kde autorka pomocou obsahovej analýzy skúmala, do akej miery sylaby a učebnice v rámci vybraných štyroch dimenzií zodpovedajú požiadavkám sektora cestovného ruchu a kde konštatuje zistené disproporcie vo vzťahu sylaby vs. výučba ako aj vo vzťahu učebnice vs. výučba, najmä s ohľadom na výber tém, zatiaľ čo podiel rozvoja jazykových zručností bol podľa autorkiných zistení relevantný. Pozorovaním a rozhovorom – ako ďalšími výskumnými metódami – chcela autorka zmapovať podiel rozvoja jazykových zručností a systémov a tiež ako dve inovatívne a interaktívne metódy *Design Thinking* a *Peer Instruction* dokážu reagovať na súčasné výzvy vo vzdelávaní jazyka. Poslednou výskumnou metódou bol dotazník, ktorou chcela habilitantka zistiť, ktorú z e-learningových platforiem (MEET, EDU, MS Teams) považujú študenti pri dištančnom štúdiu za najvhodnejšiu. Získané zistenia formou pozorovania a dotazníka preverila prostredníctvom triangulácie, kde autorke vyšlo, že podiel rozvoja jazykových zručností je relevantný (hoci sa mierne zanedbáva výslovnosť), že DT a PI sa potvrdili ako vhodné a interaktívne metódy a zo spomenutých e-platforiem po zhodnotení všetkých výhod či nedostatkov vyšiel autorke MS Teams ako najlepšie virtuálne prostredie pre výučbu anglického jazyka vo vybranom kurze.

Rozsah a použité výskumné metódy v danom výskumnom probléme považujem za opodstatnené a úroveň a analýza dosiahnutých výsledkov je dôsledná a vysoko kvalifikovaná.

4. Výsledky habilitačnej práce a jej prínos pre vedu a prax

Hlavný cieľ i čiastkové ciele stanovené v habilitačnej práci boli splnené a výskumné otázky zodpovedané a výsledky výskumu sú aplikovateľné v praxi. Autorka uvádza päť oblastí, pre ktoré pripravila odporúčania. Pri oblasti syláb uviedla konkrétne témy, ktoré podľa zistení z jej výskumu by bolo hodné do nich doplniť a rovnako navrhla logické poradie tém v rámci štvorsemestrálneho kurzu. Odporúčania s ohľadom na podiel rozvoja jazykových zručností a systémov odkazujú na zvýšenie pozornosti gramatike a písaniu. Pre oblasť používania učebných materiálov autorka odporúča kombináciu viacerých zdrojov. Z hľadiska rozvoja cudzojazyčných zručností študentov či zvyšovania ich motivácie a podnecovania tímovej spolupráce habilitantka považuje implementáciu metód DT a PI za vysoko efektívnu a

odporúča, aby sa aj iní učitelia o týchto metódach formou workshopov informovali. Pre prípad opätovného dištančného či hybridného vzdelávania autorka na základe zistení z výskumu odporúča preferovať MS Teams.

Výsledky z výskumu v predloženej habilitačnej práci považujem za prínosné a inšpiratívne aj pre ostatných učiteľov cudzieho jazyka, najmä pre zhodnotenie relevantnosti syláb a učebných materiálov s ohľadom na aktuálne potreby praxe. Za rovnako dôležitú považujem autorkinu implementáciu DT a PI do výučby, analýzu plusov či mínusov použitia spomenutých metód a zdieľanie skúseností.

5. Formálna úroveň práce

Po formálnej a štylistickej stránke spĺňa habilitačná práca požiadavky kladené na tento typ kvalifikačných prác. V texte sú drobné preklepy či chyby.

6. Vyjadrenie oponenta k overeniu miery originality habilitačnej práce

Protokol o kontrole originality habilitačnej práce Mgr. Zuzany Sándorovej, PhD. je v výške 4,27%, čo svedčí o jej originalite a dôslednom uvádzaní použitých domácich a zahraničných zdrojov.

7. Pripomienky a otázky k obhajobe

Bez pripomienok. *Otázky:*

1. Aký je váš názor na paradox, ktorý sa vyskytol v pandemickom období, že napriek absencii osobného kontaktu, to boli práve dve jazykové zručnosti – hovorenie a počúvanie – ktoré sa aj podľa niektorých zdrojov najviac rozvinuli? A ako daný trend udržať?
2. V prípade opätovného online vzdelávania, aké metódy či postupy by ste navrhli na podporu rozvoja čítania a písania, ktoré aj podľa vašich zistení pri online výučbe počas pandemického obdobia mierne utrpeli na rozvoji?

8. Záverečné hodnotenie habilitačnej práce

Habilitačnú prácu považujem za veľmi prínosnú pre oblasť cudzojazyčného vzdelávania, najmä v súčasnom období preferencie prenositeľných kompetencií a zároveň za inšpiratívnu pre učiteľov cudzích jazykov, aby sa nebáli priebežne prehodnocovať sylaby a učebné materiály smerom k potrebám pracovného trhu.

Konštatujem, že preložená a posudzovaná habilitačná práca *Addressing Current Challenges in Teaching English for Specific Purposes* Mgr. Zuzany Sándorovej, PhD. spĺňa požiadavky kladené na tento typ kvalifikačnej práce. Hodnotím ju kladne a odporúčam k obhajobe.

V Trnave 29.8.2023

.....
doc. Mgr. Gabriela Chmelíková, PhD.